

Montessorischool

voor basisonderwijs

schoolgids

deel A

in deel B van de Schoolgids vindt u de gegevens die per schooljaar kunnen verschillen

Montessorischool De Wegwijzer
Admiraliteitsweg 40
Postbus 277
1600 AG Enkhuizen
tel: 0228-319032
www.montessori-enkhuizen.nl

uitgave 2011

Een woord vooraf...

Ieder kind is uniek, onze school houdt daar rekening mee.

Kinderen mogen in ons land vanaf hun vierde jaar naar de basisschool. Op hun vijfde verjaardag worden ze daartoe verplicht.

Ouders moeten derhalve een basisschool voor hun kind zoeken. Soms is het eenvoudig, als ouders al bekend zijn met een school en daar tevreden over zijn.

Omdat scholen verschillend zijn is het belangrijk dat ouders weten waar ze voor kiezen.

Wij zijn een montessorischool en laten ons leiden door wat Maria Montessori gezegd en geschreven heeft over opvoeding en onderwijs aan kinderen van de leeftijd van 4 tot 12 jaar.

Alle zaken, die wij belangrijk vinden kunt u vinden in deze gids.

U kunt hier lezen welke activiteiten plaats vinden in de onder-, midden- en bovenbouw.

Wij vertellen u over het doel van onderwijs en opvoeding, de weg naar zelfstandigheid, de rol van de omgeving, de vrijheid van werkkeuze en het waarderen en respecteren van elkaar.

Wanneer er wordt gesproken over ouders, dan bedoelen we daarmee ook de verzorgers van de kinderen.

De leerkracht begeleidt de kinderen in hun ontwikkeling.

We hebben geprobeerd een reëel beeld te geven van de dagelijkse praktijk.

U kunt altijd een afspraak maken om onze school tijdens schooluren te komen bekijken.

U bent van harte welkom!

Wim Hoogervorst
directeur

Tel/fax: 0228-319032

E-mail: directie@montessori-enkhuizen.nl

Wist u dat onze school ook een eigen website heeft ?

U bereikt deze site via: www.montessori-enkhuizen.nl

We proberen deze site zo actueel mogelijk te houden:

wat betreft informatie, maar ook met bijdragen van onze leerlingen.

Deel B van de Schoolgids is een aparte uitgave. Deel B bevat de gegevens van de school, de jaarkalender en de adressen van team en ingeschreven leerlingen. Deel B wordt jaarlijks aangepast aan de actuele situatie.

Inhoud schoolgids deel A

Waar de school voor staat	4
kindgerichtheid - zelfstandigheid - sociale ontwikkeling - verantwoordelijkheid - evenwicht - leefgemeenschap - pedagogisch klimaat - materiaal	
Hoe gaat het met uw kind	5
kom kijken - de rol van de leerkracht - geen rapport maar een verslag - tijdstip van het verslag toetsen	
Organisatie van het onderwijs	6
persoonlijk onderwijs	
Een verkenning door de school	7
activiteiten in de onderbouw - activiteiten in de middenbouw - activiteiten in de bovenbouw	
We vernieuwen het onderwijs ...	11
VTO	
De zorg voor kinderen	12
De opvang van nieuwe kinderen op school - plaatsing vierjarige kinderen - tussentijdse plaatsing van kinderen - overgang - indelingscriteria bij overgang volgende bouw - het volgen van de ontwikkeling van kinderen	
Speciale zorg voor kinderen met specifieke behoeften	14
groepsbesprekingen - kindbespreking - intern begeleider - regeling LGF - ondersteuning van buiten	
Ouders	16
Informatie - ouderactiviteiten - vormen van ouderhulp - schoolbestuur - medezeggenschapsraad - ouderraad - ouderbijdrage - schoolreizen - feesten en activiteiten - carnaval, vader- en moederdag - activiteiten buiten school - schoolverzekeringen - schoolregels - overblijfgeregels - aan- en afwezigheid	
Gedragsregels: de Gouden Tien	20
Schooltijden en overblijven	22
continurooster - wettelijke uren - verlofregelingen	
Resultaten van het onderwijs	23
een goede school - uitstroom naar het voortgezet onderwijs - cijfers over de uitstroom	
De leerkrachten	24
de voorbereide omgeving - wijze van vervanging bij ziekte, ADV, studieverlof, scholing - scholing van leerkrachten - functioneringsgesprekken - ontwikkeling van het onderwijs in school - stagiaires - beleids- voornemens - samenwerking met andere montessorischolen	
Veiligheid in school	26
Regels voor schorsing en verwijdering	26
Contactpersonen, vertrouwenspersonen en regionale klachtencommissie onderwijs	27
algemeen - interne contactpersoon - externe contactpersoon - bereikbaarheid - Regionale Klachtencommissie West-Friesland - bescherming privacy	
Tenslotte	29
Bijlage: Onze zorg voor uw kind	30

Waar de school voor staat

Kindgerichtheid

De kinderen krijgen veel ruimte om te laten zien wat ze kunnen. De leerkrachten begeleiden ze daarbij. Elk kind kan zich ontwikkelen in eigen tempo en naar eigen mogelijkheden. De school kent een grote afstemming naar de kinderen toe. Er is sprake van onderwijs op maat. Leerstof wordt afgestemd op het kind, en niet andersom.

Elk kind is verschillend en heeft het recht om benaderd te worden op een manier die bij hem past. Tegelijkertijd zijn we allemaal gelijk. Samen maken we de wereld waarin we leven.

Zelfstandigheid

Alle kinderen wordt geleerd hoe zij zelf allerlei zaken kunnen oplossen. Van veters strikken tot het maken van een dagplanning. Het kind krijgt de hulp, die het nodig heeft.

Sociale Ontwikkeling

Kinderen van verschillende leeftijden zitten bij elkaar in een groep: een kind behoort altijd een keer tot de 'jongsten', een keer tot de 'middelsten' en een keer tot de 'oudsten'.

De kinderen leren rekening te houden met elkaar. Het is de basis voor een goed met elkaar omgaan, met respect voor de jezelf en de ander.

Verantwoordelijkheid

Wij leren de kinderen wat verantwoordelijkheid is. Dat houdt in, dat we ze leren omgaan met de vrijheid van bewegen en de vrije werkkeuze.

Evenwicht

Ieder kind is uniek en heeft een eigen identiteit. Voor onze school betekent dit, dat de kinderen niet alleen worden aangesproken op hun verstandelijke vaardigheden, maar dat er ook een beroep wordt gedaan op hun sociale, emotionele, creatieve en lichamelijke vermogens.

Leefgemeenschap

De school is een leefgemeenschap van kinderen, leerkrachten en ouders. Iedereen heeft een taak in het geheel en heeft de verantwoordelijkheid zijn of haar inbreng zo goed mogelijk gestalte te geven. Gelijkwaardigheid en wederzijds respect is een goede basis voor samenwerking.

Pedagogisch klimaat.

De kinderen kunnen hun omgeving vrij verkennen en experimenteren met de dingen, die ze daarin tegen komen. Hierdoor is de kans groot, dat kinderen hun aangeboren nieuwsgierigheid kunnen behouden. We leren kinderen verantwoordelijk te zijn voor hen eigen handelen. Eigen initiatief zal zeker, binnen redelijke normen, worden gehonoreerd.

Belangrijk is echter dat een kind zich veilig en vertrouwd voelt; dat het weet, dat het geaccepteerd wordt zoals het is. Daarbij is de hulp van volwassenen in zijn/haar omgeving onontbeerlijk.

"Leer mij het zelf te doen" is de kern van montessorionderwijs en montessorioopvoeding.

Materiaal

Het speciaal ontwikkelde montessori-materiaal speelt een belangrijke rol binnen het montessorionderwijs. Het materiaal is aantrekkelijk en jarenlange ervaring leert, dat het materiaal kinderen stimuleert en de gelegenheid geeft langere tijd zelfstandig en geconcentreerd te oefenen. Door eerst ervaring op te doen met concrete materialen wordt de overgang naar abstractie vergemakkelijkt.

Hoe gaat het met uw kind?

Kom kijken

Natuurlijk zult u zich regelmatig afvragen hoe het met uw kind op school gaat. U kunt elke dag na schooltijd even (met uw kind) de klas inlopen om het werk te bekijken of even met de leerkracht van gedachten te wisselen.

Tevens kunt u te allen tijde met de leerkracht een afspraak maken om op een rustig moment over de voortgang van uw kind te praten.

De rol van de leerkracht

De taak van de leerkracht is kinderen helpen zelfstandig te werken en er voor zorg dragen dat het kind activiteiten ontplooit. Steeds worden er wegen gezocht om het kind daartoe te motiveren. Door de inrichting van het lokaal met de daarbij behorende leermiddelen en het geven van individuele en groepslessen stimuleert de leerkracht het leerproces van ieder kind.

Geen rapport maar een verslag

Een boordeling en een bespreking van het kind vinden plaats in het licht van de mogelijkheden van ieder kind individueel.

Twee keer per jaar ontvangen de ouders een verslag van de vorderingen, de werkhouding en het gedrag van het kind op school. Zij hebben de gelegenheid om samen met de leerkracht de ontwikkeling van het kind te bespreken.

Tijdstip van het verslag

Als uw kind van vier pas op school zit, zal de leerkracht de eerste maanden regelmatig contact onderhouden over hoe het kind in de groep en op school gewent.

Elk kind krijgt jaarlijks twee keer een schriftelijk verslag. In januari van het schooljaar ontvangt het kind het eerste verslag, in juni volgt het tweede.

Voor jonge kleuters geldt dat zij pas een schriftelijk verslag krijgen als zij minimaal een half jaar op school zitten.

Mochten er tijdens het verslaggesprek zaken aan de orde komen die niet binnen het tijdsbestek besproken kunnen worden, dan kunt u of de leerkracht een nieuwe afspraak maken.

Toetsen

Om de vorderingen in de ontwikkeling van uw kind vast te leggen hanteert onze school een kindvolgsysteem. Op dit moment bestaat het kindvolgsysteem uit een overzicht van de landelijke genormeerde toetsen op het gebied van rekenen, spelling en begrijpend lezen, een overzicht van Zeker-Wetenmomenten zoals die in de groepen 1 en 2 worden afgenomen, en een ontwikkelingslijn voor het technisch lezen.

Het kindvolgsysteem is door u als ouder in te zien.

Organisatie van het onderwijs

Maria Montessori stelde vast, dat de ontwikkeling van kinderen volgens enkele levensfasen verloopt en niet per leeftijd-, kalender- of schooljaar.

Op basis van dit principe kent een Montessorischool een

- onderbouw (4- tot 6-jarigen)
- middenbouw (6-tot 9-jarigen)
- bovenbouw (9- tot 12-jarigen)

Het kan zijn dat er, in verband met de verdeling van het aantal leerlingen per leeftijdsgroep, gekozen wordt voor een iets afwijkende bouw-indeling. Wel zullen er altijd kinderen van verschillende leeftijden in één bouw zitten.

Deze heterogene groepen hebben voordelen voor de sociale ontwikkeling van het kind.

- Kinderen, die drie jaar in een zelfde bouw zitten leren als vanzelf rekening met elkaar te houden, zij zijn achtereenvolgend de jongste, middelste en oudste in een klas.
- Kinderen leren van en aan elkaar.
- Samenwerken kan zowel met een jonger als met een ouder kind, afhankelijk van de activiteit

De basisleerstof is verdeeld in drie grote "blokken". Het kind heeft drie jaar de tijd om dat te verwerken.

Administratief worden de kinderen wel ingedeeld in leeftijdsgroepen, maar op onderwijskundig en pedagogisch gebied hanteren we de verdeling in bouwen.

Persoonlijk onderwijs

Montessori-onderwijs is onderwijs afgestemd op het kind. Daarmee is het onderwijs voor een groot deel individueel ingericht. Veel instructies vinden plaats in een één-op-één contact met de leerkracht.

Maria Montessori hanteert het principe dat elk kind zich op een eigen wijze ontwikkelt volgens een globale algemene lijn. Een eigen leerstijl, een eigen tempo, met eigen verwerkingsmomenten.

In de gehele school is dit uitgangspunt duidelijk herkenbaar.

Maar een mens, dus ook een kind, is ook een sociaal wezen. Er wordt dan ook veel aandacht besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. Het kind moet als een goed deelnemer aan de maatschappij leren functioneren. Elk kind heeft behoefte aan sociale omgang.

Tot slot wordt er op school aandacht besteed aan de andere te onderscheiden facetten van de ontwikkeling: creativiteit, moraliteit (gevoel voor normen en waarden), expressiviteit, motoriek en spiritualiteit.

Samenvattend: het montessorionderwijs op onze school richt zich op de gehele persoon van het kind. We spreken daarom graag van 'persoonlijk onderwijs'.

Een verkenning door de school ...

Wanneer u met ons een afspraak maakt om een keer de school te komen bekijken, bijvoorbeeld wanneer u voor uw peuter een goede basisschool zoekt, dan nemen wij u mee op een korte informatieve wandeling door de school. Tijdens deze wandeling krijgt u een eerste beeld van onze werkwijze. Er wordt een bezoek gebracht aan de diverse bouwen/groepen, waarbij u kinderen aan het werk ziet.

Hieronder kunt u lezen welk beeld u krijgt of kreeg van de bouwen.

Activiteiten in de onderbouw

Er wordt gebruik gemaakt van speciaal ontworpen leermiddelen, namelijk het montessori-materiaal. Dit materiaal is te verdelen in:

- zintuiglijk materiaal
- huishoudelijk materiaal
- cognitief of intellectueel materiaal

Zintuiglijk materiaal

Met het zintuiglijk materiaal leert het kind beter waarnemen, zodat de opmerkingsgave wordt vergroot. De roze toren, bruine trap, rode stokken zijn voorbeelden van het maken van reeksen, terwijl de gehoorzoekers, kleurspoelen vallen onder sorteermateriaal. Een hulpmiddel bij het oefenen van het zelfstandig aan- en uitkleden zijn de aankleedrekken: ritssluitingrek, veterrek, knopenrek etc. Bij al deze oefeningen wordt eveneens de grove en fijne motoriek ontwikkeld. De tekenfiguren zijn er om de fijne motoriek te bevorderen, een oefening voor het schrijven.

Huishoudelijk materiaal

Het is belangrijk dat de kinderen leren, dat zij mede zorg en verantwoordelijkheid dragen voor hun omgeving. Zo leren zij o.a., dat het gekozen werk zelf opruimen op de plek, waar het hoort. Tafels schoonmaken, stof afnemen, de vloer vegen, planten water geven, ramen wassen, kasten op orde houden, horen hier ook bij. Al deze activiteiten zijn ook een oefening voor de grove en fijne motoriek.

Cognitief of intellectueel materiaal

Het rekenmateriaal heeft een duidelijke opbouw.

Er is veel materiaal om het getalbegrip te bevorderen; telbakjes, rekenstokken, cijfers en fiches, kralenstaafjes. Er zijn schuurpapieren cijfers voor het voelen en benoemen van cijfersymbolen. Wanneer het kind de cijfers goed herkent kan het overgaan naar de getalrekken, het honderdbord en het gouden kralenmateriaal. Al het rekenmateriaal is aantrekkelijk voor de kinderen, omdat het concreet is. Het is heel gewoon, dat de kinderen sommen maken met dit materiaal.

Lees- en schrijfmateriaal is ook aanwezig. Er zijn schuurpapieren letters voor het voelen en benoemen van de klanken van het alfabet, maar er zijn ook letterdozen.

Een indicatie voor het gevoelig zijn voor het leren van letters kan zijn, dat een kind zijn/haar naam wil schrijven.

Met de letterdozen worden er korte woordjes gemaakt met de letters, die het kind herkent. Elk kind heeft een eigen letterkaart, waarop aangetekend staat, welke letters het kind kent. In deze fase is het kind nog niet in staat om de woordjes terug te lezen. Het leren van de letters is gebaseerd op het horen van de klank. Het duurt een poos, afhankelijk van het individuele tempo, voordat het kind echt kan lezen.

Als de kinderen zelf letters willen schrijven, kunnen zij dit doen op een schoolbordje, in een bakje zand of op ongelinieerd papier. De fijne motoriek is meestal nog niet dusdanig ontwikkeld, dat de kinderen tussen lijntjes kunnen schrijven.

Creativiteit en expressie

Er is voldoende gelegenheid om dit aspect aan de orde te laten komen. De kinderen kunnen een keuze maken uit:

- water/zandtafel
- schildersbord
- speelhuis
- knutselkast
- boekenhoek
- ...

Spel- en bewegingsonderwijs

Een belangrijke onderwijsvorm in de onderbouw.

Iedere dag wordt er gelegenheid geboden om dit onderdeel te oefenen. Dit kan zowel in de speelzaal als op het schoolplein plaats vinden.

Kinderen in de leeftijd van drie tot zes jaar leren met hun De volgende aspecten komen bij deze onderwijsvorm aan bod:

- sociaal-emotionele ontwikkeling door samen spelen
- ruimtelijk inzicht, een voorwaarde voor het leren rekenen
- uitbreiden van de woordenschat
- ontwikkeling van de lichamelijke motoriek van het gehele lichaam, door te ervaren en door te doen.

De rol van de leerkracht

Aanvankelijk helpt de leerkracht met het kiezen van het materiaal.

Kinderen, die al wat langer in de groep zitten, kiezen meestal zelf.

Wanneer het kind niet weet, wat de mogelijkheden zijn van het materiaal wordt er individueel een korte instructie ("een lesje") gegeven.

De leerkracht observeert, wie er een lesje nodig heeft en wie er ongestoord kan verder gaan. De leerkracht grijpt zo weinig mogelijk in. Het meeste materiaal is zelfcorrigerend.

Wanneer de kinderen werken met het intellectuele materiaal worden zij niet gecorrigeerd. Er mogen "fouten" worden gemaakt. De leerkracht zal een "fout" alleen helpen corrigeren, wanneer het kind die zelf opmerkt.

Activiteiten in de middenbouw

We trachten de overgang van onder- naar middenbouw zo soepel mogelijk te laten verlopen. De kinderen kennen de middenbouwgroep, omdat zij daar in hun onderbouwtijd al bezoeken hebben afgelegd. Vervolgens treffen ze voor een deel dezelfde materialen aan, de kinderen kunnen dus doorweken waarmee ze in de onderbouw al de eerste aanbiedingen hebben gehad. Zodoende is er sprake van een ononderbroken ontwikkeling van het kind.

Taalvaardigheden

In de middenbouw wordt er met de kinderen verder gegaan met het leren van letters. De letterkaart is met het kind meegegaan. Het leren lezen is een belangrijke activiteit. Een belangrijke stap in het verder ontwikkelen van zelfstandigheid, immers wanneer je geschreven teksten kunt lezen, kun je ze ook uitvoeren.

In deze groep zijn er veel leeswerkjes om te doen. Er zijn eenvoudige leezinnen, waar de kinderen de handeling moeten verrichten, die er geschreven staat.

Ook kunnen zij met de letterdozen verhaaltjes maken en in een later stadium ook op de computer.

Wanneer zij ook de drukletters herkennen kunnen zij zelf of met hulp van een volwassene een boek uitzoeken uit de schoolbibliotheek.

Er wordt gelet op goed leren schrijven van de letters, op een juiste schrijfhouding en een juiste schrijfrichting.

Rekenactiviteiten

Het montessori-rekenmateriaal geeft het kind inzicht in de systematiek van ons getallenstelsel.

Met behulp van het "gouden materiaal" kunnen kinderen concreet inzicht verwerven in de rekenbewerkingen.

Het montessorimateriaal gaat van concreet via symbolisch naar abstract.

Het montessori-rekenmateriaal heeft ter ondersteuning verschillende kleuren: groen voor de eenheden, blauw voor de tientallen en rood voor de honderdtallen.

Veel materiaal is zelfcorrigerend, zodat de kinderen zelf kunnen constateren dat iets goed of fout is gemaakt.

Wanneer de kinderen een groot aantal oefeningen hebben gedaan met het materiaal, kunnen zij met het symbolische materiaal een "moeilijker" niveau uitvoeren, waarna het kind vervolgens in staat is om de sommen "uit het hoofd" te maken. We streven er naar, dat de kinderen na de middenbouwperiode de vier hoofdbewerkingen; optellen, aftrekken, delen en vermenigvuldigen beheersen. De rekenvaardigheden worden ook geoefend met speciale computerprogramma's.

Creativiteit

Tekenen, knutselen, maar ook het schrijven van een verhaal, gedicht of een toneelstukje behoren tot de mogelijkheden. Daarnaast organiseert de leerkracht regelmatig creatieve activiteiten.

De rol van de leerkracht

De kinderen bepalen zelf met welk werk zij willen starten. Sommigen gaan verder met het werk van de vorige dag. Deze kinderen hebben niet direct de hulp van de leerkracht nodig. Samenwerken met elkaar wordt gestimuleerd.

Wanneer kinderen geen keuze kunnen maken, helpt de leerkracht daarmee.

Een belangrijke regel: werk wordt eerst afgemaakt, eer men over gaat naar een andere activiteit.

Aan het eind van de dag schrijven de kinderen in een dagboekje op, wat zij die dag hebben gedaan.

Samen met het gemaakte werk leveren zij dat in.

Er zijn kinderen, die altijd zelf weten, wat ze willen leren. Kinderen die daar moeite mee blijven houden worden gestuurd en gestimuleerd.

Activiteiten in de bovenbouw

Ook in de bovenbouw wordt er gebruik gemaakt van speciaal ontwikkeld montessorimateriaal. De kinderen zijn in principe vrij in het maken van een werkkeuze. De kinderen stimuleren ook elkaar; de keuze van de een is een stimulans voor de ander.

Zelfstandig verder werken aan de eigen ontwikkeling staat centraal in de bovenbouw.

In de bovenbouw worden de kinderen geacht verschillende werkstukken te maken. Ook aan het houden van een spreekbeurt wordt aandacht besteed. Dit gebeurt in overleg met de leerkracht.

Taalvaardigheden.

Het accent wordt in deze groep gelegd op het goed kunnen formuleren en een juiste schrijfwijze; het stellen en spellen. Een aantal grammaticale regels komen er aan de orde, onder andere het benoemen van woordsoorten, zoals zelfstandig naamwoord, bijvoeglijk naamwoord etc. De kinderen leren vrijwel alle woordsoorten en zinsdelen met behulp van het montessori-materiaal. Er wordt gebruik gemaakt van de montessori-taalset, waar kinderen individueel, maar ook samen mee aan de gang kunnen gaan. Het maken van verhalen en versjes wordt gestimuleerd. Er wordt gestart met het maken van eenvoudige werkstukken, waarvan het onderwerp door het kind zelf, of in overleg met de leerkracht, wordt gekozen. Begrijpend en studerend lezen neemt in de bovenbouw een belangrijke plaats in.

Rekenactiviteiten

Hoofdrekenen speelt een belangrijke rol, het is de bedoeling dat het meer en meer zonder steun van het materiaal gaat rekenen.

Om inzicht te geven worden vaardigheden uitgelegd met concreet montessorimateriaal, zoals breuken, decimale breuken, procenten, verhoudingen, machtsverheffen, worteltrekken, geometrie en het metriek stelsel. Wanneer het kind het begrijpt, kan het verder gaan zonder materiaal.

Het materiaal wordt weer gebruikt, als blijkt, dat het kind het spoor bijster raakt en om inzicht te geven bij gemaakte fouten. Uiteindelijk is het de bedoeling dat het kind op abstract niveau kan rekenen en dat het geleerde vaardigheden in praktijksituaties kan toepassen.

Overige vaardigheden

De volgende onderdelen komen in deze groep ook aan bod:

- creatieve vaardigheden
- Engels
- sociale redzaamheid
- topografie
- computeronderwijs
- kosmisch onderwijs; vakken aardrijkskunde, geschiedenis, biologie en natuur worden niet als afzonderlijke leergebieden behandeld, maar in samenhang aangeboden.

De rol van de leerkracht

Kinderen worden in deze groep begeleid in het maken van een werk- en tijdsplanning. Er zijn kinderen, die altijd zelf weten, wat ze willen leren. Kinderen die daar moeite mee blijven houden worden gestuurd en gestimuleerd. Zij krijgen een opdracht van de leerkracht; het kind wordt verzocht een lesje te vragen over een bepaald onderdeel, terwijl een ander de opdracht krijgt te starten met een onderdeel, dat door het kind dreigt te worden overgeslagen.

Een belangrijke regel is eveneens, dat werk eerst wordt afgemaakt, eer men over gaat naar een andere activiteit.

De leerkracht houdt van ieder kind een registratie bij.

Bij het rekenen maakt de leerkracht, vaak samen met het kind, een analyse van de fouten. Zo weet het kind waar het nog aan moet werken.

Bij taal wordt veelal een aspect uitgelicht; bijvoorbeeld interpunctie of werkwoordsvervoegingen.

Bij vakgebieden op het terrein van kosmisch onderwijs (wereldoriëntatie) zal er meestal gestart worden met een groepsles.

Deze groepslessen zullen uiteindelijk uitmonden in individuele verwerkingen.

Het samenwerken wordt gestimuleerd, want ook kinderen kunnen elkaar iets uitleggen.

De leerkracht blijft uiteraard de eindverantwoordelijke.

We vernieuwen het onderwijs ...

Een goede school is zichzelf constant aan het vernieuwen. Gegeven onderwijs wordt geëvalueerd, zo nodig aangepast en vernieuwd. Wat goed werkt blijft behouden, wat aanpassing behoeft krijgt dat ook. Daarnaast zijn wij als team continu bezig ons op de hoogte te houden van maatschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot onderwijs en opvoeding.

VVTO

Een grote vernieuwing van ons onderwijs betreft het invoeren van Vroeg Vreemde Talen Onderwijs op onze school. Vroeg Vreemde Talen Onderwijs, kortweg VVTO, komt er op neer dat wij met ingang van het schooljaar 2009-2010 een deel van ons onderwijs zijn gaan verzorgen in het Engels. Jonge kinderen zijn namelijk veel gevoeliger voor het opdoen van een andere taal dan oudere kinderen. Er was al "Engels" in de bovenbouwgroep, maar langzamerhand komen er ook steeds meer activiteiten in het Engels in de lagere groepen. Ook in de kleutergroep zullen Engelse activiteiten gaan plaatsvinden. De nadruk zal daarbij komen te liggen op luisteren en spreken, waarbij de woordenschatontwikkeling veel aandacht krijgt.

Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat het invoeren van een vreemde taal in het onderwijs aan kinderen van 4 t/m 12 jaar een sterk positieve invloed heeft op het leren van die taal, maar ook van andere talen in een latere leeftijdsfase en zelfs op het leren van de moedertaal.

Het team van leerkrachten is zich aan het scholen om VVTO op onze montessorischool zo doelmatig mogelijk in te voeren. Daarbij worden zij ondersteund door de Onderwijsbegeleidingsdienst en het Europees Platform.

Op school is een speciale informatiefolder voor over de invoering van VVTO - hierin vindt u achtergrondinformatie over VVTO, over het belang van VVTO en over de werkwijze zoals die op Montessorischool De Wegwijzer plaats zal vinden.

De zorg voor kinderen

De opvang van nieuwe kinderen op school

We maken onderscheid tussen drie groepen kinderen:

- kinderen die als vierjarigen geplaatst worden
- kinderen die "tussentijds" op school komen
- kinderen die nieuw zijn in een groep, maar al langer op school zitten.

Plaatsing vierjarige kinderen

Na inschrijving ontvangt het kind een uitnodiging voor een kennismakingsbezoek op de leeftijd van drie jaar en tien maanden.

Aan de plaatsing van een kleuter gaat een gesprek tussen de leidster en de ouders van het kind vooraf.

Dit gesprek vindt een paar weken voor de eerste schooldag plaats. Naast de kennismaking met de juf ziet het kind meestal voor het eerst zijn/haar lokaal, de toiletten, het speellokaal enz.

In overleg met de leerkracht kan het kind vijf dagdelen kennis maken met klasgenootjes.

Het kind wordt definitief op school geplaatst als het vier jaar is geworden.

Vanaf die tijd vindt de gewenning plaats.

In verband met het continurooster adviseren wij de eerste veertien dagen halve dagen naar school te komen. Daarna is in de regel het kind zodanig gewend dat het hele dagen naar school kan.

Tussentijdse plaatsing van kinderen

Kinderen afkomstig van een andere Montessorischool worden altijd geplaatst.

Het plaatsen van kinderen afkomstig van een andere school gebeurt volgens een vaste procedure. Er wordt contact opgenomen met de school en directie en interne begeleidster praten over de begeleidings- mogelijkheden op onze school en of plaatsing zinvol is.

Nadat een kind tussentijds is geplaatst, zorgt de leerkracht ervoor dat het kind zich zo snel mogelijk in zijn nieuwe groep op gemak voelt.

In zijn algemeenheid kan men stellen, dat kinderen niet allemaal even zelfstandig zijn, wanneer ze onze school binnen komen.

Zelfstandigheid leer je beetje bij beetje. Wie nog niet zelfstandig is wordt dagelijks geholpen en oefent daar dagelijks in.

Overgang

In zijn algemeenheid gaan oudste kinderen van de onder- en middenbouw na de zomervakantie naar een volgende klas. De belangrijkste voorwaarde is, dat het kind voldoende weerbaar is en zich sociaal en emotioneel kan aanpassen aan de volgende groep.

Soms adviseert de leerkracht het kind wat langer in de bestaande groep te laten. In de meeste gevallen gaat het dan om kinderen, die laat in het schooljaar jarig zijn. Zij hebben de mogelijkheid om na de kerstvakantie naar de volgende groep te gaan. Eveneens is het mogelijk, na een zorgvuldige afweging een kind eerder in een volgende bouw te plaatsen.

Gehandicapte leerling en onze school

Het protocol toelating van gehandicapte leerlingen is op school aanwezig.

Indelingscriteria bij de overgang naar de volgende bouw.

Bij de indeling van de klassen houdt de school rekening met een evenwichtige samenstelling van de groep. Daarbij letten we op de volgende factoren:

- een evenredige verdeling van het aantal jongste, middelste en oudste kinderen
- een evenredig aantal jongens en meisjes in de groep
- het oordeel van de vorige leerkracht over het samen plaatsen van bepaalde kinderen in een groep die elkaar positief stimuleren of juist negatief beïnvloeden.
- het totaal aantal kinderen per groep
- een evenwichtige verdeling van het aantal kinderen die extra zorg nodig hebben in de betreffende groep. Een kind wordt als zorgkind beschouwd als het erg afwijkt van de ontwikkelingslijn op cognitief gebied of wanneer het sociaal of emotioneel erg opvallend is.

Het volgen van de ontwikkeling van kinderen

Om de ontwikkeling van het kind goed bij te houden maken we gebruik van een persoonlijke registratie. Van ieder kind, dat de school binnenkomt, houdt de leerkracht bij hoe het zich ontwikkelt. Dit gebeurt grotendeels door intensieve observatie.

Als het kind naar de volgende groep gaat, gaat de registratie mee.

De registratie bestaat uit diverse ontwikkelingsgebieden:

- zintuiglijke ontwikkeling
- sociaal-emotionele ontwikkeling
- leesontwikkeling
- rekenontwikkeling
- uitgebreide taalontwikkeling, w.o. spelling en grammatica
- creatieve en muzikale ontwikkeling
- kosmische ontwikkeling; dit is kort samen te vatten als de plaats van het kind in de wereld en het hebben van kennis over die wereld en onze maatschappij.

Naast observatie hanteren we ook het instrument van toetsen. Op verschillende vakgebieden wordt het kind met regelmaat getoetst. Van een toetscultuur is op school geen sprake. De school voldoet met haar toetskalender aan de eisen die de inspectie voor het onderwijs stelt. Bij het toetsen wordt gestreefd naar een zo ontspannen mogelijke sfeer, zodat het kind zo optimaal mogelijk kan werken.

Speciale zorg voor kinderen met specifieke behoeften

Groepsbesprekingen

Twee keer per schooljaar houden de interne begeleider en de groepsleerkracht een groepsbespreking. Dit gesprek vindt plaats aan de hand van een door de leerkracht ingevuld formulier.

De leerkracht geeft op deze lijst aan over elk kind of hij/zij zich zorgen maakt over onderdelen van de ontwikkeling. Naast de aspecten van de cognitieve ontwikkeling spreekt de leerkracht zich o.a. uit over: werkhouding, zelfstandigheid, concentratie, sociale en emotionele ontwikkeling.

De zorgkinderen worden uitvoerig besproken en er wordt besloten welke aandacht extra nodig is.

Wanneer na verloop van tijd blijkt, dat de extra aandacht niet het gewenste resultaat oplevert, wordt het kind besproken in de Kindbespreking.

Kindbespreking

Een kindbespreking wordt eens in de zes weken gehouden met het gehele team.

Het doel van de kindbespreking is om aan de hand van een vast gespreksmodel met elkaar te praten over extra begeleiding van kinderen.

Naar aanleiding van de kindbespreking wordt door de interne begeleider en de leerkracht een handelingsplan opgesteld.

De interne begeleider waakt over de voortgang van de in het handelingsplan opgenomen actiepunten. In sommige gevallen wordt u uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht en wordt het plan tot handelen toegelicht.

Op de kindbesprekingen komt als vaste agendapunt de voortgang m.b.t. besproken kinderen terug.

Elk teamlid is daarmee op de hoogte van de effecten van de ondernomen acties.

Intern Begeleider

Het systeem van interne begeleiding richt zich zowel op het voorkomen van onderwijsproblemen (preventief) als op het bieden van hulp aan kinderen met specifieke instructiebehoeften.

Leerkracht en intern begeleider maken samen een plan, dat de leerkracht in de groep uitvoert.

De intern begeleider coördineert de extra zorg die aan leerlingen geboden wordt, ondersteunt de leerkrachten op het verbeteren van het signaleren en analyseren van onderwijsproblematiek en het bieden van extra hulp bij de verdere extra begeleiding van een kind. Zij organiseert gesprekken over betreffende kinderen en onderhoudt zo nodig contacten met externe instanties.

Om bepaalde zaken helder te krijgen komt een observatie in de groep door de intern begeleider ook voor.

Hierbij wordt uitdrukkelijk vermeld, dat de verantwoording voor de begeleiding van een kind te allen tijde bij de leerkracht blijft liggen.

Regeling Leerlinggebonden Financiering

Op basis van de Regeling Leerlinggebonden Financiering biedt onze school onderwijs aan zogenaamde "rugzakleerlingen". Deze leerlingen zijn geïndiceerd voor speciaal onderwijs of voor een andere vorm van onderwijs met ambulante begeleiding (bao of sbo).

De keuze voor plaatsing op een basisschool ligt bij de ouders, maar er zijn aan plaatsing voorwaarden verbonden.

Onze Montessorischool kan veel, maar niet alles. Het welzijn van ieder kind moet zoveel mogelijk gewaarborgd zijn en worden. Daarom hanteren wij bij het aannemen van een "zorgkind" een zorgvuldige procedure.

Deze procedure is beschreven in het 'Protocol toelating gehandicapte leerling'. Een exemplaar van dit protocol is aan te vragen bij de directeur.

Ondersteuning van buiten

Veel extra ondersteuning kunnen we als leerkracht zelf geven. We hebben veel materialen in huis om met extra begeleiding aan de slag te gaan.

Soms moeten wij de hulp inroepen van externe instanties, omdat er specifieke problemen zijn. We verwijzen u dan naar bijv. de huisarts, schoolarts, logopedist, kinderpsycholoog etc.

Als school kunnen we verder ondersteuning krijgen van de Onderwijsbegeleidingsdienst en bij ons Samenwerkingsverband "de Streek".

Als ouder kunt u hier overigens ook zelf advies inwinnen. Wij adviseren dit altijd in overleg met de school te doen. Meer informatie kunt u hierover krijgen van onze intern begeleider.

Uw kind staat centraal

Wij vinden het zeer belangrijk dat elk kind zich via zijn eigen specifieke ontwikkeling zich veilig en vertrouwd voelt op onze school. Ieder kind is immers uniek!

Ons streven is om zoveel mogelijk de kinderen hun eigen ontwikkeling te laten volgen op onze school.

Hoe kunt u als ouder aangeven dat u iets opvalt in de ontwikkeling van uw kind?

- door in gesprek te gaan met de leerkracht
- door goede afspraken te maken en informatie te vragen als u iets weten wilt
- door niet te denken dat u "zeurt"; de meeste ouders kennen hun kind heel goed en weten vaak als eerste dat er "iets aan de hand is".

Belangrijk is echter wel dat u vertrouwen heeft in uw eigen kind. Als u zaken niet als een probleem ervaart, dan zal uw kind dat ook niet gauw doen.

Hoe onze school ervoor zorgt dat de ontwikkeling van elk kind op de voet gevolgd wordt en hoe wij kinderen extra ondersteunen als het nodig is, vindt u in de bijlage "Onze zorg voor uw kind", aansluitend op deze schoolgids.

Ouders

Over onze relatie met ouders mag één ding duidelijk zijn. Ouders en leerkrachten streven hetzelfde doel na: het beste voor het kind. Om dit doel te kunnen bereiken is wederzijds vertrouwen belangrijk.

In de opvoeding van ieder kind nemen ouders en school een belangrijke plaats in. De opvoeding thuis en op school horen eigenlijk vloeiend in elkaar over te lopen.

In de visie van Maria Montessori zijn opvoeding en onderwijs onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Ouders en leerkrachten zijn samen verantwoordelijk voor alle aspecten van de opvoeding van het kind.

Het is belangrijk dat opvoeders vertrouwen hebben en uitstralen in het eigen kunnen van het kind.

De school verwacht van de ouders dat zij:

- zij de opvoedingsidealen van Maria Montessori onderschrijven
- de ouders vertrouwen hebben in het eigen kunnen van het kind
- de moed hebben objectief naar hun eigen kind te kijken
- respect- en liefdevol naar hun kind zijn
- een open contact hebben met de leerkracht
- zich loyaal opstellen t.o.v. de school

Informatie

Er zijn verschillende manieren waarop ouders ingelicht worden over het onderwijs en de school:

- voor plaatsing op school is er een informatie gesprek en een kennismakingsgesprek
- tweemaal per jaar een verslagbespreking, waar ouders voor worden uitgenodigd.
- tussentijdse gesprekken op verzoek van de leerkracht of de ouders. Hier wordt vooraf een afspraak over gemaakt en vastgesteld waar over gesproken gaat worden.
- iedere dag hebben ouders de gelegenheid om na schooltijd de klas in te lopen en het werk van het kind te bekijken.
- iedere week verschijnt er een nieuwsbrief, die meegegeven wordt aan de jongste van een gezin. Hierin staat o.a. actueel nieuws, belangrijke mededelingen, schoolactiviteiten, artikelen over onderwijs en opvoeding enz.
- regelmatig verschijnen er informatieve folders over onderwerpen die met (montessori-) onderwijs te maken hebben.

Ouderactiviteiten

Het leven van en schoolgaand kind speelt zich grotendeels af in twee werelden; de wereld van de school en de wereld van thuis. Voor het kind kan het een houvast betekenen, wanneer die twee werelden niet strikt gescheiden zijn. Het feit dat ouders meedoen op school en daar dingen meebelevan draagt ertoe bij, dat het kind zich op school thuis voelt.

Vormen van ouderhulp

Naast "georganiseerde" vormen van ouderparticipatie zijn er tal van activiteiten waarbij het team de assistentie vraagt van ouders/verzorgers. Vele activiteiten zijn niet uitvoerbaar zonder de hulp van ouders.

Het gaat te ver om hier een compleet overzicht van te geven, maar we noemen de bibliotheekhulp, de computerhulp, de assistentie bij creatieve activiteiten en excursies, de sportcommissie, de schoolwas, hulp bij het schoolzwemmen en het overblijven.

Ouders, die meewerken in de school zijn tegen wettelijke aansprakelijkheid verzekerd.

Overigens: tijdens de momenten waarop ouderhulp plaats vindt blijft de leerkracht te allen tijde eindverantwoordelijk.

Schoolbestuur

Montessorischool De Wegwijzer te Enkhuizen wordt bestuurd door de Stichting Montessorischool Enkhuizen. Het bestuur van deze stichting wordt gevormd door een aantal ouders/verzorgers van kinderen van de school.

Op 1 januari 2006 is het schoolbestuur een coöperatief samenwerkingsverband aangegaan met vijf andere schoolbesturen van Montessorischolen in Noord-Holland (SAMON). Het doel van deze samenwerking is de kwaliteit van het onderwijs nog verder te verbeteren.

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor:

- personeelsbeleid
- beheer van door de overheid beschikbare fondsen
- beheer en onderhoud van gebouwen en materialen
- toezicht op de gang van zaken binnen de school waaronder het leer- en werkklimaat voor de personeelsleden en de kinderen.

Het bestuur houdt zich voornamelijk bezig met het op hoofdlijnen vaststellen van het beleid. In het managementstatuut is geregeld welke taken gemandateerd zijn aan de directeur.

Bij het besturen van de school wordt er naar gestreefd tot een zo goed mogelijke samenwerking tussen alle betrokkenen: schoolleiding, personeel, ouders en het bestuur.

De directeur is geen lid van het schoolbestuur - de directeur adviseert het bestuur. Er vinden jaarlijks overlegvergaderingen plaats met de medezeggenschapsraad.

Medezeggenschapsraad

Team en ouders praten over schoolzaken in de Medezeggenschapsraad overeenkomstig de Wet Medezeggenschap Onderwijs.

De raad bestaat uit drie vertegenwoordigers van de ouders/verzorgers (die tweejaarlijks worden gekozen of herkozen, na kandidaatstelling) en drie vertegenwoordigers van het personeel.

De MR heeft algemene en bijzondere bevoegdheden. De algemene geven aan, dat alle schoolgelegenheden aan de orde kunnen komen. De bijzondere bevoegdheden zijn vastgesteld in het MR- reglement. Het betreft een aantal specifieke aangelegenheden, waarover het bestuur het advies of de instemming nodig heeft alvorens er een besluit over te nemen.

Ouderraad

De ouderparticipatie op onze school krijgt onder ander vorm door middel van de Ouderraad.

De ouderraad is de verzamelnaam voor de activiteitencommissie, de sportcommissie, de schoolpleincommissie en de 'kriebelbrigade'.

De ouderraad heeft tot taak het uitwerken en uitvoeren van de door het team in overleg met de commissie gekozen activiteiten.

Er wordt naar gestreefd dat de ouderraad bestaat uit ouders van elke bouw. Een teamlid draagt binnen elke commissie de eindverantwoordelijkheid en zorgt voor de coördinatie.

Uit de ouderbijdrage ontvangt de ouderraad geld voor het organiseren en uitvoeren van activiteiten, zoals schoolreisje en feesten.

Zicht op kwaliteit van onderwijs, welbevinden en tevredenheid

Om zicht te houden op de ervaren kwaliteit van het onderwijs, het welbevinden en de tevredenheid van personeel, ouders en leerlingen heeft het bestuur een enquêtecyclus ingesteld, waarin driejaarlijks wordt gepeild onder personeel, ouders en leerlingen (van de groepen 5 t/m 8).

De resultaten van deze enquêtes worden besproken door bestuur, directie en medezeggenschapsraad. Ze kunnen aanleiding geven tot beleidsvorming.

Ouderbijdrage

De inkomsten uit de vrijwillige ouderbijdrage worden gebruikt om die zaken te bekostigen waarvoor het ministerie (te) weinig of geen geld beschikbaar stelt.

Bij de inschrijving wordt aan de ouders gevraagd of zij de verplichting op zich willen nemen om de ouderbijdrage te betalen. Met de ondertekening van het inschrijfformulier geven de ouders te kennen de jaarlijks terugkerende ouderbijdrage te willen betalen.

Deze bijdrage is op dit moment vastgesteld op € 55,- per kind. Daarvan gaat € 30,- naar de ouderraad.

Schoolreizen

De kosten van schoolreizen worden vergoed uit het ouderfonds.

Al vroeg in het schooljaar, in september, gaan de kleuterbouw, de onderbouw en de middenbouwgroep op schoolreis.

De kinderen van de groepen 6, 7 en 8 hebben een driedaagse schoolreis, welke wordt georganiseerd in september of oktober.

Voor deze driedaagse schoolreis wordt een extra bijdrage gevraagd van € 60,-.

Het vervoer gaat bij alle reizen per bus.

Feesten en activiteiten

Uiteraard vieren wij het Sinterklaasfeest en het Kerstfeest. Maar, we vieren meer:

- Eind november het zwartepietenfeest. Een hele dag in het teken van deze trouwe knecht van de Sint. Door de hele school zijn spelletjes, toneel en knutselactiviteiten uitgezet.
- De ochtend voor het kerstfeest maken alle kinderen gerechten klaar voor het kerstdiner. 's Middags zijn de kinderen vrij en van 17.30 tot 19.30 uur worden de lekkernijen gezamenlijk opgegeten.
- Met Pasen gebruiken wij gezamenlijk een 'Paaslunch' die de kinderen voor elkaar verzorgen.
- Een afscheidsdag en een afscheidsavond voor de kinderen die de overstap naar het Voortgezet Onderwijs maken.
- Een zomerfeest aan het eind van het schooljaar.

Carnaval, moeder- en vaderdag

De school heeft geen traditie met betrekking tot het vieren van carnaval. De belangrijkste redenen daarvoor zijn dat niet alle kinderen graag verkleed op school willen komen en dat in het verleden ouders zich genoodzaakt voelden om (dure) kleding te huren of te maken.

De school doet haar best om in het kader van vader- en moederdag met de kinderen een cadeautje te maken. Soms lukt dit niet, door bijvoorbeeld een lange meivakantie.

Let wel: alle kinderen worden in de gelegenheid gesteld om een moeder- of vaderdagpresentje te maken, maar worden daar niet toe verplicht.

Kinderen kunnen uiteraard het hele jaar door 'iets' voor hun ouders doen of maken.

Activiteiten buiten de school

Ouders en een teamlid verzorgen een aantal vaste buitenschoolse activiteiten.

De meeste van deze activiteiten worden al gedurende langere tijd ieder jaar georganiseerd, zoals het Schoolvoetbaltoernooi, de Avondvierdaagse en het Scholenschaaktoernooi.

Daarnaast zijn er verschillende andere activiteiten waarop ingeschreven wordt bij voldoende animo van de kinderen b.v. zwemwedstrijden, UNICEF-loop, en de Brandweerdag

Schoolverzekeringen

De school heeft via het ouderfonds voor alle kinderen, leerkrachten en hulpouders een ongevallenverzekering afgesloten. Ook zijn deze personen via school WA-verzekerd.

Schoolregels

1. De deuren gaan om even na 8.00 uur open. De leerkrachten gaan om 8.25 uur naar de klas en verwelkomen de kinderen met het geven van een hand.
2. De ouders nemen in de gang afscheid van hun kind en verlaten uiterlijk 8.30 uur de school.
3. Om 14.30 uur wachten de ouders de kinderen buiten op.
4. Tijdens de pauzes blijven er in principe geen kinderen in de klas achter. De kinderen worden er op attent gemaakt om voor het buitenspelen naar het toilet te gaan.
5. De fietsenrekken en de buitenkant van heg en hek horen niet tot het speelterrein van de kinderen.
6. Het kleuterplein is gereserveerd voor de kinderen van de onderbouw. Kinderen uit midden- en bovenbouw spelen op het ander gedeelte van het plein of voetballen op het grasveld binnen de omheining.
7. Tussen half tien en tien uur kunnen de kinderen wat eten en drinken. Het drinken van koolzuurhoudende frisdranken is niet toegestaan. We willen u dringend adviseren om het tussendoor-hapje te beperken tot een stuk fruit of een eenvoudige koek.
8. Kinderen doen modderige schoenen uit en zetten deze in de daarvoor bestemde kastjes.
9. Het werken van kinderen in de gang en hal gebeurt in alle rust. Alle leerkrachten houden toezicht op deze werkzaamheden.
10. De magazijnen zijn voor de kinderen niet vrij toegankelijk.

Overblijfgeregels

Een aanvulling op de schoolregels.

1. De kinderen eten in de klaslokalen. De leerkrachten zorgen ervoor, dat de kinderen voldoende tijd hebben om hun brood e.d. op te eten. Er wordt geen eten mee naar buiten genomen.
2. De pauzetijden zijn van 12.00 uur tot 12.30 uur. De kinderen gaan tijdens deze pauze naar buiten en mogen alleen na verkregen toestemming naar binnen.
3. Bij slecht weer blijven de kinderen binnen. Er zijn voldoende spelletjes e.d. aanwezig.
4. Overblijfouders houden op een actieve manier toezicht. Zij kunnen bij calamiteiten en problemen een beroep doen op de teamleden. De leerkrachten blijven tijdens de overblijf de eindverantwoordelijkheid dragen.

Aan- en afwezigheid

- Het telefonisch ziek melden van uw kind kunt u doen tot 8.25 uur. U kunt uw boodschap ook eerder inspreken op het antwoordapparaat.
- Wanneer er geen bericht is, nemen wij contact met u op. Veel kinderen komen zelfstandig naar school en op deze manier wordt voorkomen dat u en wij niet op de hoogte zouden zijn van een eventueel verkeersongeluk(je).
- Ongeoorloofd schoolverzuim wordt doorgegeven aan de leerplichtambtenaar.

Gedragsregels: De Gouden Tien

Montessorischool De Wegwijzer hanteert de volgende uitgangspunten.

Het zijn er tien, en we noemen ze de Gouden Tien. We willen graag dat iedereen die op onze school is, deze Gouden Tien onderschrijft

Hierna kunt een lezen wat onze Gouden Tien zijn: onder elk staat wat je ervoor moet doen of laten om van deze Gouden Tien een succes te maken.

Jij en de ander komen op school om in een rustige sfeer te werken, te leren en te spelen.

- je zorgt ervoor dat je niet door de klas schreeuwt, want je stoort dan een ander
- je maakt zo min mogelijk lawaai bij alles wat je doet
- je gunt een ander de mogelijkheid om prettig te leren, werken of spelen

Het materiaal, dat je op school gebruikt, is van iemand.

Die persoon moet ervan kunnen uitgaan, dat zijn spullen zorgvuldig worden gebruikt

- je gebruikt alleen spullen van een ander, als deze dat goed vindt
- geleende spullen geef je weer terug aan de eigenaar
- schoolmaterialen worden gebruikt waarvoor ze dienen
- wanneer je spullen van een ander (ook van school) beschadigd hebt, zorg je zelf voor nieuw (dit zul je zelf moeten betalen)
- als je materiaal van een ander (ook van school) op de grond ziet liggen, raap je dat even op
- gebruikt materiaal wordt opgeruimd op de daarvoor bestemde plek

Elk persoon heeft er recht op bijzonder te zijn

Elk mens, dus ook: kind, is uniek !

- iedereen heeft wel iets speciaals: gun dat iedereen ook
- je mag er op rekenen, dat hij/zij jou accepteert zoals je bent
- jij moet nog veel leren, maar: de ander moet dat ook !

We komen op school om iets te leren, elke dag weer. We worden daarbij geholpen door de juf of meester, maar ook door elkaar.

- je bent de hele dag actief bezig met de werkopdracht die je hebt
- je mag er op rekenen, dat de juf of meester je helpt bij je werk of bij andere leerzame zaken, zoals ook: omgaan met elkaar
- met schoolwerk mag je de ander vragen om te helpen, om samen te werken als dat kan
- als iemand het even moeilijk heeft, siert het je als je probeert te helpen

We hebben er allemaal recht op dat we met respect behandeld worden

Alleen dan kan iedereen zich op school veilig voelen.

- je bent eerlijk tegenover elkaar
- je vernedert een ander niet, scheldt elkaar niet uit en maakt een ander niet belachelijk
- je pest elkaar niet en je mag een ander niet bedreigen
- je dwingt een ander niet om iets te doen wat een ander niet wil
- als je merkt dat iemand gepest wordt, zeg je dit tegen de juf of meester: zo verdien je veel meer bewondering dan wanneer je "niet meedoet, maar er ook niets tegen doet !"

Met elkaar vorm je een groep.

Binnen de groep is iedereen gelijkwaardig.

- je hebt er recht op om bij de groep te horen
- je sluit niemand buiten: je geeft de ander de kans om mee te spelen of samen te werken. Lukt dat toch niet, dan vraag je hulp van de leerkracht/overblijfouders.

In veel situaties heeft er iemand de leiding. Deze leiding moet geaccepteerd worden, want zonder leiding kunnen we niet.

- je behandelt degene die op een bepaald moment de leiding heeft (zoals de juf/meester onder werktijd, of een overblijf-ouder in de grote pauze) met respect
- als je het met die 'leiding' niet eens bent, mag je daar gerust met die persoon over praten (na schooltijd)
- maar (in het belang van de groep): je accepteert de leiding en diens beslissingen

De school is een plek waar je moet kunnen zeggen wat je denkt of voelt, zonder een ander te storen of te kwetsen.

- bij wat je zegt, houd jij weer rekening met de gevoelens van een ander
- je geeft de ander de gelegenheid om boosheid, pijn, verdriet of blijdschap te uiten
- je spreekt een ander er op aan, als je vindt dat deze kwetsend praat.

We willen allemaal graag, dat we in 'normale' taal worden aangesproken.

- je noemt de ander bij diens naam; 'bijnamen' gebruik je niet, ook niet als je denkt dat de ander dat niet erg vindt.
- we roepen allemaal wel eens iets als we boos zijn, maar je probeert toch niet te schelden of te vloeken. Doe je dat per ongeluk wel, dan probeer je dat te herstellen; excuus aanbieden o.i.d.
- je doet je best om zo min mogelijk woorden te gebruiken, waarvan je best weet dat ze niet gebruikt horen te worden.

We onderschrijven met elkaar de Gouden Tien.

- je bent dus op de hoogte van wat er in de Gouden Tien staat
- je vindt het een goede zaak, dat de Gouden Tien bestaan, en hebt er je handtekening aan gegeven.
- je doet je best om je aan de inhoud van de Gouden Tien te houden
- je spreekt er een ander op aan, als deze zich niet aan de Gouden Tien houdt; als je het zelf niet kunt oplossen, dan vraag je hulp van de juf/meester of hulpouder.
- je ouders ondersteunen jou bij het volgen van onze Gouden Tien

Schooltijden en overblijven

Continurooster

Onze school heeft een continurooster. Dat wil zeggen: de kinderen gaan tussen de middag niet naar huis maar blijven op school. De kinderen eten binnen de lestijd - de leerkracht koppelt aan dit 'eten' en lesactiviteit. Daarna spelen ze een half uur buiten onder toezicht van een aantal ouders.

Het ministerie van Onderwijs heeft bepaald dat overblijfouders per 2011 in het bezit moeten zijn van een Verklaring Omtrent het Gedrag. Dit VOG kunt u via onze administratief medewerker aanvragen bij uw gemeente. De daarbij behorende kosten worden door de school vergoed.

U kunt zich opgeven als overblijfouder door uw naam te plaatsen op een van de lijsten, die zijn opgehangen op het prikbord in het halletje bij beide ingangen.

U ontvangt voor een keer toezicht houden een bedrag van € 4,-

Let op: als u niet in het bezit bent van een geldig VOG kunt u zich per 1-10-2011 niet meer inschrijven als overblijfouder.

Onze school vraagt voor het schooljaar voor ieder kind een jaarlijkse bijdrage in de overblijfkosten van € 36,-. Voor kinderen van groep 1 t/m 4 is het bedrag € 27,-, zij gaan op vrijdagmiddag om twaalf uur naar huis.

U kunt dit bedrag in één keer of in delen betalen. U krijgt van ons een betalingsverzoek.

Wettelijke uren

Groep 1 t/m 4 880 uur per jaar

Groep 5 t/m 8 1000 uur per jaar

Onze schooltijden zijn:

	groep 1 t/m 4		groep 5 t/m 8
maandag	8.30 - 14.30 u.	maandag	8.30 - 14.30 u.
dinsdag	8.30 - 14.30 u.	dinsdag	8.30 - 14.30 u.
woensdag	8.30 - <u>12.15 u.</u>	woensdag	8.30 - <u>12.15 u.</u>
donderdag	8.30 - 14.30 u.	donderdag	8.30 - 14.30 u.
vrijdag	8.30 - <u>12.00 u.</u>	vrijdag	8.30 - 14.30 u.

Verlofregelingen

De leerplichtwet 1969 is hier heel duidelijk in. In deze wet is de mogelijkheid geregeld extra verlof te geven buiten de schoolvakanties. Via een formulier op school kunt u dit extra verlof aanvragen. Het betreft hierbij verlof tot een maximum van tien dagen. Voor verlof dat langer duurt dient een aanvraag ingediend te worden bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente.

Wij willen u echter dringend adviseren om vakanties uitsluitend te plannen in de schoolvakanties.

Resultaten van het onderwijs

Een goede school

Wanneer is een school een goede school? Als er veel leerlingen doorstromen naar het VWO? Als de leerlingen met plezier naar school gaan? Als de school streng is maar rechtvaardig? Als de ouders veel bij de school worden betrokken?

Het is niet eenvoudig om op de kwaliteitsvraag een antwoord te geven.

Natuurlijk, elk van de hierboven genoemde factoren is van belang. Er moet een evenwicht zijn tussen welbevinden en leerprestaties.

We willen kritisch blijven kijken naar school. Welke zaken gaan goed, en welke punten verdienen verbetering.

Daarnaast vinden we het belangrijk hoe leerlingen en ouders tegen de school aankijken. Dat heeft tot gevolg dat we proberen zorgvuldig om te gaan met opmerkingen van hun kant.

Uitstroom naar het voortgezet onderwijs

Om te kunnen bepalen welke vorm van voortgezet onderwijs het meest geschikt is kind, wordt aan het eind van groep 7 een begin gemaakt met de schoolkeuzeadviesprocedure. Een zeer zorgvuldig geheel, dat bestaat uit een schoolvorderingenonderzoek, een persoonlijkheidstest en een intelligentie-onderzoek.

Deze afname van deze onderzoeken vindt plaats op school, door de leerkracht en door een medewerker van de Onderwijsbegeleidingsdienst.

De uitslag wordt eerst met de leerkracht besproken en vervolgens ontvangen de ouders halverwege groep 8 een schoolkeuzeadvies. In dit advies zijn ook de ervaringen die de groepsleerkrachten hebben met het kind 'meegenomen'.

De leerkrachten vullen voor ieder kind aan het eind van zijn/haar basisschooltijd overgangsformulieren in ten behoeve van het voortgezet onderwijs.

Wij kunnen de kinderen ook na hun basisschooltijd volgen. Op gezette tijden zijn er gesprekken met het voortgezet onderwijs.

De meeste schoolverlaters gaan naar scholen in de directe omgeving. We noemen dan het RSG in Enkhuizen, het Clusiuscollege en het Martinuscollege in Stede Broec.

Er van uitgaande, dat de schoolkeuze op zich juist is, doorlopen vrijwel alle montessorileerlingen zonder problemen het voortgezet onderwijs.

Zelfstandig leren werken, een van de peilers van ons onderwijs, komt in het studiehuis (de tweede fase van het VO) uitermate goed van pas. Ook na de recente aanpassingen in de VO blijkt deze competentie nog steeds zeer waardevol te zijn.

Cijfers over de uitstroom

In de tabel hieronder ziet u een overzicht van de vormen van voortgezet onderwijs waarnaar onze oud-leerlingen de afgelopen zeven jaar zijn uitgestroomd.

	04-05	05-06	06-07	07-08	08-09	09-10	10-11
vormen van VO							
VWO	2	3	1	3	2	3	2
Havo	3	2	1	4	3	5	4
VMBO-theoretisch	3	2	1	3	2	5	1
VMBO-beroepsgericht	1	2		1	1	1	1
OPDC (tussenjaar PO-VO)	2				1		1
totaal schoolverlaters	11	9	3	11	9	14	9

De leerkrachten

De basishouding van de leerkracht is de kinderen helpen zelfstandig te werken.

Maria Montessori heeft heel duidelijk naar voren gebracht, dat kinderen alleen door eigen activiteit kunnen leren, kennis kunnen verwerven.

Afhankelijk van de leeftijd van het kind zal de leerkracht ook eisen stellen. Het ligt voor de hand, dat deze eisen hoger worden naarmate het kind ouder wordt. Bij een beschrijving van de onder-, midden- en bovenbouw heeft u hier meer over kunnen lezen.

De taak van de leerkracht is erop gericht, dat het kind activiteiten ontplooit. Vanuit deze gedachte is het inrichten van het lokaal een van de belangrijkste taken van de leerkracht.

De voorbereide omgeving

De omgeving nodigt het kind actief uit aan het werk te gaan:

- Kinderen ruimen zelf datgene op wat ze gepakt hebben en zetten het gebruikte materiaal op dezelfde plaats terug.
- Kinderen dragen zelf de verantwoordelijkheid voor de orde en netheid in hun omgeving.
- Kinderen gaan zorgvuldig om met het materiaal.

De leerkracht schept een veilig klimaat en zorgt voor een prettige sfeer. Het kind weet zich op zijn/haar niveau geaccepteerd en gewaardeerd.

Wijze van vervanging bij ziekte, ADV, studieverlof, scholing.

Het is niet meer zoals vroeger dat een leerkracht altijd 5 dagen per week werkt en daarmee de enige leerkracht is van de klas. Ook op onze school werken parttime-leerkrachten.

Bij vervanging (wegens ziekte of verlof) streven we er naar, dat de groep een bekende leerkracht krijgt. Omdat dat in de praktijk helaas niet altijd mogelijk is, kan het voorkomen, dat er een vervanging van buitenaf plaats vindt.

In het uiterste geval wordt een groep opgedeeld of naar huis gestuurd.

Dit laatste wordt pas gedaan wanneer het zeker is dat er opvang voor het kind aanwezig is. Er worden nooit zomaar kinderen naar huis gestuurd.

Scholing van leerkrachten

Jaarlijks wordt de nascholingsbehoefte onder leerkrachten geïnventariseerd.

Ieder jaar heeft onze school studiedagen voor het gehele team. De kinderen hebben op deze dagen vrij.

Voor de individuele leerkrachten geldt, dat zij zich blijven verdiepen in hun vakken.

Specifieke verdiepingscursussen worden gevolgd bij de Montessori-opleiding.

Ook wisselen onze leerkrachten ervaringen en kennis uit met leerkrachten van andere

Montessorischolen. Wanneer het om algemene onderwijskundige vernieuwingen gaat, maken we gebruik van de cursussen, die aangeboden worden door het Samenwerkingsverband "de Streek" of door andere externe instanties.

Functioneringsgesprekken

Elk schooljaar vindt er tussen de leerkracht en de directeur een functioneringsgesprek plaats. In dit gesprek wordt stilgestaan bij de zaken waar de leerkracht tevreden over is en wordt gekeken welke mogelijkheden de leerkracht ziet om zich verder te verbeteren. Deze gesprekken zijn vooral toekomstgericht.

De ontwikkeling van het onderwijs in school

Het onderwijs is voortdurend in ontwikkeling. Nieuwe ideeën, meningen en opvattingen doen bijna dagelijks hun intrede. Onze school volgt deze ontwikkelingen op de voet en bekijkt steeds weer hoe de onderwijsvernieuwendende activiteiten binnen de montessori-kaders kunnen worden ingevoerd.

Wij worden hierbij geholpen door de Nederlandse Montessori Vereniging en de Hoge School van Amsterdam, sector onderwijs en opvoeding. Door middel van nascholing, studiedagen en conferenties worden nieuwe ontwikkelingen besproken en indien wenselijk ingevoerd.

Enkele voorbeelden zijn:

- samenwerking met het Speciaal Onderwijs
- voortdurende professionalisering leerkrachten

Stagiaires

Onze school biedt ook stageplaatsen aan de (Montessori-) PABO's. Aan het eind van elk schooljaar verstrekt de directie een opgave van beschikbare stageplaatsen.

Een groep kan ook zelfstandig begeleid worden door stagiaires. Vanuit de opleiding krijgen de stagiaires allerlei les- en observatie opdrachten, die ze in de praktijk moeten uitvoeren.

De eindverantwoordelijkheid blijft echter liggen bij de leerkracht.

Beleidsvoornemens

Elke school maakt plannen om organisatie en inhoud van het onderwijs te blijven verbeteren. De uitgewerkte plannen van onze school zijn vastgelegd in het vier-jaren-verbeter-en-innovatie-plan, dat door directie/team is opgesteld, en door het schoolbestuur formeel wordt vastgesteld.

Samenwerking met andere montessorischolen

Sinds een aantal jaren werken Algemeen Bijzondere Montessorischolen met elkaar samen. De directeuren van de zeven deelnemende scholen komen maandelijks bij elkaar om alle mogelijke vormen van samenwerking met elkaar te bespreken. Uiteindelijk heeft dit op 1 januari 2006 geleid tot een formeel samenwerkingsverband onder de naam SAMON (Samenwerkende Montessorischolen Noord Holland). Onder SAMON vallen de Algemeen Bijzondere Montessorischolen uit Zwaag, Beverwijk, Landsmeer, Hoofddorp en Enkhuizen.

Veiligheid in school

In en om de school zijn maatregelen genomen om de veiligheid van uw kind zoveel mogelijk te garanderen.

In geval van calamiteiten in het schoolgebouw is er een ontruimingsplan. Dit plan is op diverse plekken in het gebouw te raadplegen; elke leerkracht is uiteraard op de hoogte van dit plan. Het plan wordt elk jaar een keer in een oefensituatie in de praktijk gebracht.

De brandweer Enkhuizen controleert elk jaar het gebouw op brandveiligheid en geeft derhalve een gebruikersvergunning af.

Voor hulp bij kleine ongevallen is er een ehbo-kast aanwezig. Hierin zitten materialen die van pas kunnen zijn bij het bieden van eerste hulp bij ongelukjes. Diverse leerkrachten hebben een cursus ehbo-bij-kinderen gevolgd; twee van hen zijn overigens in het bezit van een diploma bedrijfshulpverlening. Wanneer de leerkracht van mening is dat het (gewonde) kind beter af is met een bezoek aan de huisarts, zal altijd eerst contact worden opgenomen met het thuisfront. We gaan er van uit dat een der ouders met het kind naar de huisarts gaat.

Bij het buitenspelen wordt gezorgd voor voldoende toezicht. Daarnaast hanteren we voor het buitenspelen regels, waarvan de kinderen op de hoogte zijn.

Ook voor het overblijven gelden deze regels. Overigens: ook tijdens de overblijfpauze zijn de groepsleerkrachten verantwoordelijk.

Per 1 augustus 2007 houdt de school een registratie bij van ongevallen in en om de school. Aan de hand hiervan zal steeds gekeken worden in welke mate de school het ongeval had kunnen voorkomen. Dit kan leiden tot aanpassing aan plein of gebouw.

Regels voor schorsing en verwijdering

Er kunnen zich helaas situaties voordoen, waardoor het nodig is om een kind te schorsen en of te verwijderen.

Schorsing

Schorsing vindt plaats wanneer er direct en adequaat gehandeld moet worden. Het is hierbij niet altijd mogelijk alle betrokkenen te horen alvorens de beslissing tot schorsing te nemen.

Wel worden de ouders zo spoedig mogelijk na het moment van schorsing gehoord. Een schorsing wordt schriftelijk aan de ouders medegedeeld. In deze brief wordt er ook op gewezen dat zij bezwaar kunnen maken tegen de schorsing.

Indien ouders bezwaar maken, dient dit schriftelijk en binnen zes weken te geschieden.

Verwijdering

Alvorens een kind van onze school wordt verwijderd, worden de volgende personen door een bestuurslid en/of de directeur gehoord;

- het te verwijderen kind
- de betrokken leerkracht(en).
- de ouders

Bij verwijdering stelt het schoolbestuur de ouders schriftelijk in kennis van de beslissing. De beslissing wordt gemotiveerd en tevens wordt aangegeven dat er binnen zes weken schriftelijk bezwaar kan worden gemaakt bij het bestuur.

Contactpersonen, vertrouwenspersonen en klachtencommissie onderwijs Vereniging Bijzondere Scholen

Algemeen

Scholen dienen te beschikken over een klachtenregeling. Onze school is aangesloten bij de Klachtencommissie van de Vereniging Bijzondere Scholen. Klachten kunnen in de meeste gevallen opgelost worden door ze op school te bespreken met de leerkracht of directie of de speciaal daarvoor aangewezen contactpersoon. Alleen indien het interne traject geen oplossing biedt, dan kan de klacht worden voorgelegd aan de Klachtencommissie VBS. De directeur legt u dan de verdere gang van zaken uit.

Interne Contactpersoon

De (interne) contactpersoon is binnen de school de aangewezen functionaris voor de eerste opvang van leerlingen en/of ouders die een klacht hebben. Bij klachten op het gebied van machtsmisbruik verwijst de contactpersoon naar de externe vertrouwenspersoon en helpt ouders/leerlingen eventueel het eerste contact te leggen. Daarnaast heeft de interne contactpersoon een taak op het gebied van het verbeteren van het schoolklimaat en de veiligheid op scholen.

Als contactpersoon is aangewezen onze intern begeleider, Lida Noordhout.

Externe vertrouwenspersoon

Een externe vertrouwenspersoon heeft vooral een taak in de opvang en hulpverlening. De externe vertrouwenspersoon begeleidt en ondersteunt ouders, leerlingen en medewerkers van school bij de behandeling van klachten waarbij er sprake is van machtsmisbruik. Van machtsmisbruik is onder andere sprake in geval van seksuele intimidatie, pesten, discriminatie, agressie en geweld.

De externe vertrouwenspersoon is er alleen voor klachten tussen ouders/leerlingen en medewerkers van een school en tussen leerlingen onderling. De externe vertrouwenspersoon (en ook de klachtencommissie) is er dus niet voor klachten die in de thuissituatie spelen.

Tevens levert de externe vertrouwenspersoon een bijdrage aan activiteiten gericht op het voorkomen van machtsmisbruik door bijvoorbeeld het geven van voorlichting en door presentaties voor bijvoorbeeld ouders en leerkrachten.

Indien u (ouder, leerling of medewerker van een school) een klacht aangaande machtsmisbruik heeft, kunt u contact opnemen met de externe vertrouwenspersoon. Deze kijkt hoe de klacht het beste aangepakt kan worden. In eerste instantie zal er altijd geprobeerd worden een oplossing te zoeken tussen ouders/leerlingen en school. Indien dit niet lukt, kan overwogen worden een klacht in te dienen bij de klachtencommissie. De externe vertrouwenspersoon kan de klager eventueel begeleiden bij alle stappen.

Bereikbaarheid

De externe vertrouwenspersoon kunt u schriftelijk dan wel telefonisch bereiken. U kunt een brief sturen waarin de klacht vermeld staat. Vergeet hierin a.u.b. niet uw telefoonnummer te noteren, zodat mevrouw Maas u terug kan bellen. Het adres is:

Vertrouwenspersoon GGD West-Friesland
Afdeling Jeugdgezondheidszorg
Antwoordnummer 101
1620 VB Hoorn

U kunt de externe vertrouwenspersoon op werkdagen ook bellen. Het telefoonnummer is 0229 - 253392. In de schoolvakanties kan het voorkomen dat de bereikbaarheid minder is.

Klachtencommissie Vereniging Bijzondere Scholen

Klachten op het meer schoolinhoudelijke vlak kunnen, indien intern op school geen oplossing wordt gevonden of de klacht niet naar tevredenheid van klager wordt opgelost, direct worden voorgelegd aan de Klachtencommissie voor het Algemeen Bijzonder Onderwijs bij het VBS in Den Haag. De klachtencommissie neemt na ontvangst van de schriftelijke klacht deze - mits de klacht qua termijn en inhoud- ontvankelijk is, in behandeling. Beide partijen (klager en school) worden altijd in de gelegenheid gesteld hun mening te geven (hoor en wederhoor). Na behandeling van de klacht, doet de klachtencommissie uitspraak en geeft een advies aan het bestuur van de school. Het bestuur van de school beslist uiteindelijk wat er met dit advies gebeurt.

Het klachtenreglement ligt voor een ieder ter inzage bij de directeur.

Klachtencommissie VBS
t.a.v. Primair Onderwijs
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM 's-Gravenhage

Bescherming van de privacy

Een school werkt met persoonsgegevens van kinderen. Hieronder vallen niet alleen de gegevens met betrekking tot de personalia, maar ook gegevens die verzameld worden tijdens de schoolloopbaan van het kind. Hiermee denken we aan toetsgegevens, verslagen van observaties, e.d.

De school heeft een privacyreglement die het gebruik en het bewaren van dergelijke gegevens regelt. Dit reglement is gebaseerd op de landelijke Wet Bescherming Persoonsgegevens, en is opvraagbaar bij de directeur.

Tenslotte

Ieder gezin ontvangt ieder schooljaar deel B van de Schoolgids, waarin informatie te vinden is die specifiek voor het nieuwe/lopende schooljaar belangrijk is.

In deel B vindt u:

- het rooster van vakanties en vrije dagen
- adressenlijst van team, bestuur, mr en ouderraad, kinderen.
- informatie over o.a. schoolmelk, jeugdtijdschriften, schoolzwemmen, gymrooster, schoolreisjes.
- informatie over vaak gestelde vragen.

onze zorg voor uw kind

bijlage bij de schoolgids

Onze zorg voor uw kind

Artikel 8 van de Wet op het Basisonderwijs (1985) is als volgt geformuleerd:

- " Het onderwijs wordt zodanig ingericht, dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Het wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen."

De ontwikkelingslijnen liggen verankerd in het montessori-materiaal en in de specifieke montessori-werkvormen. Uit deze ontwikkelingslijnen blijkt de volgorde van de te geven "lesjes" (instructiemomenten). Het montessori-materiaal heeft vele mogelijkheden en variaties; hetzelfde materiaal kan meerdere keren gebruikt worden met verschillende instructies. Hetzelfde materiaal komt ook meerdere keren terug in de verschillende bouwen. Iedere keer uiteraard met een instructie op een ander en/of hoger niveau.

Om alle kinderen goed te kunnen begeleiden, observeert de leerkracht de kinderen veelvuldig en systematisch. Dit gebeurt dagelijks in de klas. Op basis van deze observaties weet de leerkracht welk lesje gegeven moet worden, en welke volgende stap in de ontwikkeling door dit kind gemaakt kan worden.

Het ontwikkelingsproces wordt voortdurend gevolgd en deze systematische observatie speelt een fundamentele rol in de grondhouding van de leerkracht.

Doordat er systematisch wordt geobserveerd en de vorderingen van het kind getoetst worden aan de algemene ontwikkelingslijn, kan de leerkracht telkens weer voor elk kind afzonderlijk bepalen welke instructie gegeven moet worden.

Door zorgvuldige observatie en door registratie van gemaakt werk is de leerkracht in staat om kinderen te begeleiden en een analyse te maken van kinderen, die specifieke pedagogische en didactische behoeften hebben.

Hoe het een en ander in zijn werk gaat en welke procedures onze school hiervoor heeft ontwikkeld kunt u in deze beschrijving lezen.

Ik hoop dat u "Onze zorg voor uw kind" met aandacht leest.

Wim Hoogervorst
directeur

Een nadere uitwerking van onze zorg voor uw kind

De onderwijssituatie in de onder- midden- en bovenbouwgroepen is gericht op de zelfwerkzaamheid van de kinderen in hun ontwikkeling.

Er worden instructies en oefeningen georganiseerd op het niveau van de individuele kinderen, de gehele klas en een klein groepje.

Voorbeelden van instructie- en oefensituaties zijn:

- individueel op de momenten dat de leerkracht heeft bepaald dat een kind toe is aan een bepaald lesje. De term "lesje" staat in montessorischolen gelijk aan instructie.
- op het niveau van de klas zijn het de algemene lessen op het gebied van het kosmisch onderwijs (wereldverkenning).
- een klein groepje, wanneer blijkt, dat een aantal kinderen op hetzelfde moment dezelfde instructiebehoefte heeft.

Na het individuele lesje, de groepsles of de algemene lessen kunnen de kinderen zelfstandig verder met hun werk. De leerkracht volgt op afstand het zelfstandig werken. Hij/zij observeert het kind om te kunnen zien of het lesje aanslaat en of het kind inderdaad zelfstandig verder werkt. Door te observeren en bij het nakijken van het werk kan de leerkracht bepalen of het kind toe is aan het daaropvolgende lesje. De leerkracht heeft daarbij de steun van de ontwikkelingslijn, die vastligt in het ontwikkelingsmateriaal en van de dagelijkse aantekeningen van de leerkracht in de klassenmap.

In de midden- en bovenbouw noteert elk kind zelf wat het die dag heeft gedaan. In de bovenbouw noteren de kinderen eveneens een planning voor de volgende dag. Dit overzicht wordt ingeleverd bij het werk, dat door de leerkrachten wordt nagekeken.

In de onderbouw maakt de leerkracht aantekeningen in haar klassenmap. In deze klassenmap komen eveneens de werkzaamheden en belangrijke zaken betreffende het kind, waaronder o.a. de sociaal- emotionele ontwikkeling. De kinderen hebben een aftekenkaart m.b.t letter- en cijferkennis.

Op geregelde tijden worden alle kinderen van de midden- en bovenbouwgroepen getoetst. Van iedere toets wordt per kind een overzicht gemaakt, waaruit men kan zien op welke onderdelen het kind een verdere instructie nodig heeft en of het de verwachte ontwikkeling heeft doorgemaakt.

Ononderbroken ontwikkeling

Uit hetgeen hiervoor is beschreven, blijkt, dat ieder kind een ononderbroken ontwikkelingslijn kan volgen. In de eerste plaats is het belangrijk dat een kind in zijn ontwikkeling vooruit gaat. Bovendien is het van belang, dat het kind vooruitgaat in overeenstemming met zijn/haar mogelijkheden.

Een kind dat goed gebruik maakt van zijn/haar mogelijkheden, hard werkt, betrokken is bij zijn/ haar werk en uiteindelijk met een VMBO advies de school verlaat, heeft een prima prestatie geleverd.. Deze prestatie is niet minder dan die van een ander kind, die met dezelfde inzet met een VWO advies de school verlaat.

Tot slot wordt er gekeken naar de ontwikkeling van de kinderen in het algemeen. Bij elke leeftijd kan men een bepaalde ontwikkeling en vaardigheden verwachten. Deze algemene ontwikkelingslijn is eveneens een kader, waar de leerkracht steun in kan vinden.

Aandachtspunten

Normaal gesproken zitten de kinderen gedurende verschillende jaren bij dezelfde leerkracht. Zij krijgen een andere leerkracht wanneer zij als 3^e of 6^e groeper in een volgende groep geplaatst worden. Het is gezien de ononderbroken ontwikkeling van het kind belangrijk deze twee interne overgangen soepel te laten verlopen.

Om dit te bereiken vindt er in ieder geval een tweetal gesprekken plaats tussen de "oude" en de "nieuwe" leerkracht. Het eerste gesprek is vlak na de grote vakantie (overgangsgesprek), het tweede na twee maanden in het nieuwe schooljaar (nagesprek).

Voor enkele kinderen is het gezien hun ontwikkeling beter, dat ze op een ander moment doorgaan naar een volgende bouw. Voor hen is er de mogelijkheid om in januari naar een volgende bouw te gaan. Dit wordt met de ouders besproken bij de verslagbespreking.

Overdrachtsformulier en formulier nagesprek

Het overdrachtsformulier wordt vlak voor de grote vakantie ingevuld. Het geeft de meest actuele zaken weer van het kind van het afgelopen schooljaar. Er worden aandachtspunten van het kind doorgenomen en er wordt sociale en/of medische informatie doorgegeven. Eveneens komen de cognitieve ontwikkelingen van taal en rekenen aan bod.

Deze informatie moet er toe dienen dat de volgende leerkracht een duidelijk beeld krijgt van het kind, zodat het betreffende kind optimaal begeleid kan worden.

Na verloop van ongeveer twee maanden vindt het nagesprek plaats en kunnen mogelijke punten van kritiek over de invulling van het overdrachtsformulier worden besproken. Het is een evaluatie hoe de overplaatsing naar de volgende bouw is verlopen en of de informatie bij het eerste gesprek voldoende is geweest. Beide ingevulde formulieren worden ingeleverd bij de interne begeleidster. Deze bekijkt of er bepaalde algemene problemen zijn waar de leerkrachten tegen aanlopen en bespreekt die met de directeur in een zorgoverleg. Er kan dan worden besloten om bepaalde zaken in een teamvergadering te bespreken.

Schoolorganisatie

Overgang van onder- naar middenbouw, midden- naar bovenbouw en plaatsing nieuwe kinderen

De kinderen blijven meerdere schooljaren bij dezelfde leerkracht(en). De groepen zijn heterogeen (onderbouw van vier t/m zes jaar, middenbouw zes t/m negen jaar, bovenbouw negen t/m twaalf jaar) en de kinderen zijn een keer jongste, middelste en oudste van een klas.

De overgang naar een andere bouw verloopt over het algemeen soepel.

- eind april van elk schooljaar worden de kinderen van groep 2 en 5 besproken door de leerkracht en de interne begeleider en ingedeeld in de volgende bouw.
- aan het eind van het schooljaar zitten alle kinderen van de school in de nieuwe samenstelling van het volgend schooljaar; kinderen zijn voor de zomervakantie begint bekend met hun werkplek.
- in het begin van het schooljaar wordt er extra aandacht besteed aan de groepsvorming in de klas.
- in het begin van elk schooljaar gaan de kinderen van onder- en middenbouw op schoolreis, De kinderen van de bovenbouw trekken drie dagen met elkaar op (driedaagse). De kinderen leren elkaar kennen in een andere omgeving en er worden allerlei activiteiten gedaan die een goede groepsvorming bevorderen.
- de kinderen kunnen in het begin van het schooljaar nog op visite in hun oude klas. Sommige kinderen geeft dit extra steun bij de overgang naar de nieuwe klas. Na verloop van tijd zijn de kinderen helemaal gewend en hebben geen behoefte meer aan hun "oude" klas.
- door de jaarlijks wisselende groepsamenstelling krijgt het kind de gelegenheid om een andere sociale positie in te nemen.

Overgang van de ene naar de andere bouw.

Soms kan het voor een kind goed zijn een langere tijd in de kleuterbouw te blijven.

Het beleid van de school is dat de overgang naar groep 3 in aanmerking komt als het kind:

-een voldoende ontwikkeling doormaakt naar het oordeel van de leerkracht

-de zesjarige leeftijd heeft bereikt voor of uiterlijk op 1 oktober.

Dit wordt besloten na zorgvuldige afweging en in overleg met de ouders.

Uit de praktijk blijkt, dat wanneer een kind wat langer in een bepaalde bouw is gebleven, niet automatisch ook langer op de school zou moeten blijven. Een kind ontwikkelt zich nu eenmaal het ene moment sneller, dan de andere keer.

In onze vorm van onderwijs ga je immers gewoon verder, waar je bent gebleven. En staat het materiaal niet in de kast van je eigen groep, dan kun je dat ook halen uit de kast van een andere groep.

Klas overslaan

Dit kan niet binnen onze school, omdat we niet met vaste jaarklassen werken.

Bij sommige kinderen wordt er besloten om tussentijds door te plaatsen naar de volgende groep. Het komt een enkele keer voor dat een kind, dat een jaar eerder naar het voortgezet onderwijs gaat. Dit bespreken we altijd met de ouders. Punt van overweging blijft ook hier of het kind sociaal-emotioneel weerbaar genoeg is.

NB. In sommige jaren worden er andere groepssamenstellingen geformeerd omdat een evenwichtige verdeling van het aantal leerlingen dat wenselijk maakt.

Voor alle duidelijkheid: de school bepaalt in welke groep/bouw een kind wordt geplaatst; u mag er vanuit gaan dat directie, intern begeleider en leerkrachten zorgvuldig de keuze maken.

Basisvaardigheden

Binnen het Montessorionderwijs mag en kan een kind zijn/haar eigen leerlijn volgen. We gaan hierbij wel uit van een gemiddelde ontwikkeling. Zo kunnen we kinderen die zich langzamer dan wel sneller ontwikkelen goed in de gaten houden en waar nodig extra zorg geven.

Plaatsing vierjarige kinderen

Voor een plaatsing van een kleuter heeft de leerkracht met de ouders na schooltijd een gesprek. Dit kennismakingsgesprek vindt ongeveer vier tot vijf weken voor de eerste schooldag plaats. Bij deze kennismaking ziet het kind meestal voor het eerst het lokaal, de toiletten, het speellokaal enz. en kunnen de ouders noodzakelijke mededelingen aan de leerkracht doen.

Het kind wordt definitief op school geplaatst als het vier jaar is geworden. Vanaf die tijd vindt de gewenning plaats. De eerste week blijft het kind tot aan het overblijven; in de tweede week tot en met het overblijven. In zijn algemeenheid is het kind daarna zodanig gewend dat het hele dagen naar school kan.

Protocol tussentijdse plaatsing niet-vierjarige-kinderen

Het komt voor, dat ouders/verzorgers informatie willen over onze onderwijsvorm, terwijl hun kind(eren) op een andere school zit(ten). Montessorischool 'De Wegwijzer' zal deze informatie altijd verstrekken.

Wanneer ouders/verzorgers van een kind bij een informatief gesprek aangeven, dat ze graag hun kind(eren) op Montessorischool 'De Wegwijzer' geplaatst willen zien, wordt het protocol; "tussentijdse plaatsing niet-vierjarige kinderen" gevolgd. Dit protocol is op te vragen bij de directeur.

Terugplaatsing uit een speciale school voor basisonderwijs

Het team heeft in een aantal gevallen ervaring opgedaan met plaatsing van kinderen uit het Speciaal Onderwijs. Deze plaatsingen werden uitgebreid voorbereid en begeleid door een ambulante begeleider van de betreffende school. Mede door deze hulp was het mogelijk om het terugplaatsen succesvol te laten verlopen.

Bij terugplaatsing uit een speciale school voor basisonderwijs wordt eveneens het protocol "tussentijdse plaatsing niet- vierjarige kinderen" gevolgd.

Interne begeleiding

De school kent sinds augustus 1992 een systeem van interne begeleiding. Dit systeem richt zich op het voorkomen van onderwijsleerproblemen (preventief) en het bieden van (indirecte) hulp aan kinderen met specifieke instructiebehoeften.

Een intern begeleider ondersteunt de leerkrachten en coördineert en organiseert de daarbij behorende werkzaamheden.

Ondersteuning van de leerkrachten is gericht op het verbeteren van het signaleren en analyseren van onderwijsproblemen. Ondersteuning is ook hulp bieden bij de verdere begeleiding van een kind, zodat de leerkracht zelf met het kind verder kan.

Taakomschrijving van een Interne Begeleider (IB)

1. aanspreekpunt voor de leerkrachten voor het geven van extra zorg aan kinderen.
2. het voorbereiden en leiden van kindbesprekingen.
3. twee keer per jaar groepsbesprekingen houden met alle leerkrachten.
4. begeleiden van de groepsleerkracht bij het analyseren van toets- en observatiegegevens.
5. in overleg en met toestemming van de ouders het kind aanmelden bij de PCL.
6. overleg met de directeur over alle zaken betreffende de (extra) zorg aan de kinderen (Zorgoverleg).
7. het onderhouden van contacten met externe instanties (OBD, PCL, Bureau Jeugdzorg) m.b.t. zorgproblematiek.
8. het onderhouden van contacten met het IB-Netwerk van de samenwerkende Montessorischolen Noord-Holland Noord (SAMON) en met het IB-Netwerk van het Samenwerkingsverband "de Streek" (WSNS).

Interne begeleiding in de praktijk

Groepsbespreking

Twee keer per schooljaar wordt er een groepsbespreking gehouden tussen intern begeleider en groepsleerkracht. Dit gesprek vindt plaats aan de hand van een ingevuld formulier.

De leerkracht geeft op dit formulier van ieder kind aan of hij/zij zich zorgen maakt op onderdelen van de ontwikkeling. Naast de aspecten van de cognitieve ontwikkeling komen werkhouding, zelfstandigheid, concentratie, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling aan de orde.

De ingevulde lijst wordt besproken en als beiden zich over een onderdeel van de ontwikkeling zorgen maken en men van mening is dat er extra aandacht nodig is, wordt door de leerkracht een handelingsplan gemaakt.

Kindbespreking

De kindbespreking is een teamactiviteit, die regelmatig plaats vindt. Het doel van de kindbespreking is om aan de hand van een vast gespreksmodel met elkaar te praten over extra begeleiding van kinderen.

De interne begeleider waakt over de uitvoering van het handelingsplan. Op de volgende kindbespreking komt het handelingsplan en de ontwikkeling van het kind als vast bespreekpunt terug. Elk teamlid is daarmee op de hoogte van de effecten van de ondernomen acties.

Diagnose stellen

De nadere diagnose op gebied van spelling, lezen, rekenen en sociaal-emotioneel functioneren wordt door de intern begeleider gedaan en besproken met leerkracht en ouders.

Opstellen en uitvoeren van een handelingsplan

Een handelingsplan heeft een tijdsduur van 6 weken. De groepsleerkracht stelt dit plan op en stelt het na 6 weken bij of maakt een nieuw handelingsplan. Na twaalf weken wordt de het plan geëvalueerd. Er zijn dan twee mogelijkheden:

- het plan heeft bij het kind effect gehad
- het blijkt dat het blijvend noodzakelijk is om het kind extra te begeleiden. De intern begeleider stelt nu een zwaarder handelingsplan op.

Zorgteam

Intern begeleider, directie en de remedial teacher hebben regelmatig een zogenaamd zorgoverleg. Soms is er bij dit overleg een extern deskundige aanwezig. In dit overleg worden alle (beleids)zaken besproken die te maken hebben met de interne begeleiding in de praktijk. Onderwerpen die aan de orde komen zijn:

- resultaten groepsbesprekingen
- toetsscores
- evaluatie interne begeleiding
- invulling kindbesprekingen
- coaching leerkrachten
- netwerken van Interne begeleiders.

Vanuit het zorgoverleg worden voorstellen tot verbetering geformuleerd en in een teamoverleg aan de orde gesteld.

Samenwerking met het Voortgezet Onderwijs

Ieder jaar is er overleg tussen de coördinator van de brugklassen en de leerkracht van de bovenbouw. Alle kinderen van groep 7 doen de N.I.O. toets en de Cito-entreetoets, waarna advisering volgt over welke vorm van vervolgonderwijs de beste keus is. Na aanmelding van het kind wordt voor de desbetreffende school een onderwijskundig rapport ingevuld en opgestuurd door de bovenbouwleerkracht.

Externe ondersteuning

De leerkracht en de interne begeleidster kunnen voor hulp een beroep doen op de Onderwijsbegeleidingsdienst (OBD). Deze begeleiding wordt DEO (Directe Externe Ondersteuning) genoemd.

DEO

Een begeleidingsvorm zo dicht mogelijk bij de praktijk van de leerkracht. Het gaat om vragen van leerkracht en interne begeleidster om de begeleiding van kinderen te kunnen verbeteren, zonder dat daar een extern onderzoek voor nodig is. Er wordt gewerkt met informatie die de school zelf heeft verzameld.

Voor specifieke onderzoeksvragen moet de school zich richten tot de Permanente Commissie Leerlingen Zorg (PCL) van het Samenwerkingsverband "de Streek" van Weer Samen Naar School (WSNS).

Ook na een aanvraag bij de PCL kan er door de school gebruik van DEO worden gemaakt ter ondersteuning bij het concreet vorm geven van de begeleiding.

Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL)

Wanneer extra hulp niet of niet voldoende helpt, is er de mogelijkheid om een kind voor onderzoek aan te melden bij de PCL.

De leerkracht en/of de interne begeleidster leggen deze mogelijkheid voor aan de ouders/verzorgers voor en bespreken met elkaar de consequenties van een dergelijk onderzoek.

Nadat de ouders akkoord zijn gegaan wordt een onderwijskundig rapport volledig ingevuld en opgestuurd. Ook ouders vullen een vragenlijst in.

De PCL gaat aan de slag en voordat er een advies wordt opgesteld, wordt de interne begeleidster uitgenodigd voor een bespreking. In deze bespreking worden de bevindingen van de PCL aan de interne begeleidster bekend gemaakt en kan de interne begeleidster hierop reageren.

Het advies wordt besproken met de ouders. Er zijn dan drie mogelijkheden:

1. handhaving op de eigen basisschool met een speciaal aangepast programma
2. verwijzing naar een speciale school voor basisonderwijs
3. plaatsing op een andere basisschool

De derde mogelijkheid komt in de praktijk weinig voor.

Zorg op maat

Op onze school heeft 'zorg op maat' een hoge prioriteit. De kinderen worden gevolgd door middel van observatie en registratie. De montessoriwerkwijze geeft de kinderen de gelegenheid zich individueel te ontwikkelen. De verschillen in ontwikkeling zijn divers en zijn in allerlei opzichten aanwezig; ontwikkelingstempo, prestatieniveau, belangstelling, werkhouding. Omdat de verschillen in ontwikkeling groot zijn, is er behoefte aan bakens, die houvast bieden bij het begeleiden van kinderen in hun ontwikkeling.

Lezen: (technisch en begrijpend)

- AVI-test : 2x per jaar groep 3 t/m 6 door de intern begeleider
- Dyslexie signaleringslijsten
- "Zeker-Weten-Momenten begrijpend lezen" voor kinderen t/m groep 4
- Cito-begrijpend lezen in februari vanaf groep 4

Spelling/Taal

In de kleutertijd nemen we bij uw kind tweemaal de toets 'Taal voor Kleuters' af - deze toets geeft ons nog wat extra inzicht in het niveau van taalontwikkeling van uw kind.

De Cito-spellingtoets wordt afgenomen vanaf groep 3. Voor alle kinderen van 6,5 jaar tot 12 jaar. Dit gebeurt tweemaal per jaar.

De toetsresultaten worden verwerkt in een groepsoverzicht.

Rekenen/wiskunde

Hierbij gebruiken we voor de kinderen van 4 tot 6 jaar (onderbouw) ook de "Zeker-weten-momenten als signalering.

De kinderen van 6 tot 12 jaar worden twee keer per jaar getest met de toetsen van Cito.

De toetsresultaten worden verwerkt in een groepsoverzicht.

Groepsoverzicht

Iedere groepsleerkracht vult twee keer per jaar een groepsoverzicht in, waarop je vlot kunt zien welke kinderen er uit vallen op de verschillende gebieden. Dit wordt besproken met de interne begeleider in de maanden oktober/november en maart/april.

Als beiden zich over een bepaald onderdeel van de ontwikkeling zorgen maken wordt er een handelingsplan gemaakt. Op dit blad wordt een aanpak vermeld en een datum van evaluatie. Als deze aanpak onvoldoende resultaat heeft dan wordt er nader diagnostisch onderzoek gedaan door de interne begeleider of de remedial teacher of er wordt besloten om het kind met het hele team te bespreken in de kindbespreking. Daarna wordt een nieuw handelingsplan opgesteld. (zie bijlage)

Deze signaleringsmiddelen hebben drie functies:

- als signaleringsmiddel voor de groepsleerkracht(en) om:
  1. zicht te houden op de ontwikkeling van het kind
  2. vast te stellen wanneer de ontwikkeling van een kind zorg geeft
  3. het onderwijsleerproces op basis van signalering bij te stellen
  4. ouders/verzorgers (en eventueel andere betrokkenen) te informeren over de ontwikkeling van het kind.
- als evaluatiemoment op schoolniveau.
- als overzicht om de ontwikkeling van individuele kinderen en van groepen door de jaren heen in beeld te brengen en na te gaan of er verbeteringen nodig zijn.

Zorgverbreding heeft de afgelopen jaren op onze school hoge prioriteit gehad. Vooral op het gebied van leesonderwijs, spelling, rekenen en kosmisch onderwijs. Het hele team is geschoold op het gebied van sociale - emotionele ondersteuning en interactie met de leerling.

Er is sinds de invoering van de interne begeleider al veel gerealiseerd. We proberen de zorg zoveel mogelijk in de groep uit te laten voeren door de groepsleerkracht. Op onze school maken we gebruik van een registratie-observatie systeem, waarbij we de kinderen volgen op het gebied van motoriek; ruimtelijke oriëntatie, lezen, rekenen /wiskunde, taal en kosmisch onderwijs. We zijn nog steeds bezig om het registratie /observatie systeem te verbeteren.

Dossiermap

Van elk kind, dat bij ons op school wordt ingeschreven, wordt een dossiermap aangelegd. De dossiermappen van de kinderen worden in een afgesloten kast bewaard. Voor wat betreft de regeling tot recht op inzage in de leerling-gegevens door de ouders is er de Wet op de persoonsregistratie (WPR).

In de dossiermap komen de volgende gegevens:

1. inschrijfformulier
2. kopieën van verslagen
3. overdrachtsformulieren
4. verslagen van onderzoeken door interne begeleider
5. verslagen van onderzoeken door derden (b.v. OBD, PCL. e.d.)
6. eventueel medicijngebruik

Wet op de persoonsregistratie (WPR) in het kort.

1. De dossiers worden opgeborgen in een afgesloten kast.
2. De directeur is verantwoordelijk voor het beheer.
3. De ouders en de inspecteur van het onderwijs hebben recht op inzage in alle in het dossier voorkomende stukken. De ouders wenden zich tot de directeur. In zijn aanwezigheid mogen de ouders de stukken inzien. Er mogen geen kopieën worden gemaakt.
4. Gaat het kind naar een andere basisschool dan wordt een onderwijskundig rapport aan de andere school gezonden.
5. Het onderwijskundig rapport mag slechts gebruikt worden ten behoeve van het verblijf van het kind op school.
6. Persoonsgegevens dienen 5 jaar, nadat het kind de school heeft verlaten, te worden bewaard.
7. Overige gegevens van kinderen dienen 2 jaar, nadat het kind de school heeft verlaten, te worden bewaard.

Bescherming van de privacy

Een school werkt met persoonsgegevens van kinderen. Hieronder vallen niet alleen de gegevens met betrekking tot de personalia, maar ook gegevens die verzameld worden tijdens de schoolloopbaan van het kind. Hiermee denken we aan toetsgegevens, verslagen van observaties, e.d.

De school heeft een privacyreglement die het gebruik en het bewaren van dergelijke gegevens regelt. Dit reglement is gebaseerd op de landelijke Wet Bescherming Persoonsgegevens, en is opvraagbaar bij de directeur.